

5/42
To však nevyvolává žádných odpůrců mezi ostatními příslušníky armády. Mnozí důstojníci otevřeně řeknou, že byli by rádi šli do West Pointu. A není to nijak nesnadné pro příslušníky armády, aby si oblíbili absolventa West Pointu. Zřídka kdy se mezi nimi najde člověk příliš náročný, nafoukaný, chvastoun nebo násilník a všeobecně znají svoji práci. Tato práce obsahuje také umění vyjít s občanskými důstojníky a s občanskou armádou. Nikomu nemůže uniknout skutečnost, že absolvent West Pointu nežije pro sebe, ale proto, aby sloužil své vlasti a své armádě.

V minulém roce kadeti pod velením schopného brigádního generála (Brigadier General) Eichelbergera, sledovali horlivě tažení vojsk v Evropě i v Africe. Studují aerodynamiku, větrné tunely, letecké fotografie a jejich skládání, balistiku, bomby, zaměřování i motory. Střílejí z protiletadlových děl, stejně jako z protitankových a z děl pobřežních baterií.

Po vyřazení, když obdrží důstojnickou hodnost (commission) a dekret B.S., mnozí jsou obvykle určeni do technických škol, jako M.I.T. nebo do škol pro důstojníky štábu, pro další vyšší školení. I když má West Point v době nynějšího nebezpečí více důstojníků, není ochoten zkrátit svůj čtyřletý běh základního inženýrství. Předvídá velitelé vědí, že takové zkrácení výchovy by armáda pocítila ode dneška za 20 let. Důstojníci z West Pointu jsou speciální produkt, speciálně cvičený, aby proslávl celou armádu

duchem West Pointu. Kdyby snad zanikl West Point, zanikne i armáda.

Umístění West Pointu je romantické, stejně jeho uniformy jsou kouzelné jako za dávná. Zmizel však starý způsob přesného pořadového výcviku (close-order precision drill), rota v čelním tvaru a četné přehlídky s vyleštěnými mosaznými součástkami výstroje, zářícími v zapadajícím slunci a s třícími bílými chocholy, mizejícími v pravidelném pochodu gardy. Před dvěma roky West Point přijal moderní způsob pořadového výcviku, jak se provádí u armády. Dnes jedině do jídelny a na mši jdou v semknutých tvarech. Tento zřejmě modernisovaný West Point přeměňuje se tak ze starého ducha 18-tého století do ducha dneška.

A ani o válce kadeti nesmyšlí romanticky. Jsou pouze romantičtí ve Spojených Státech, ve své službě a ve své osobní cti. Mají prosté způsoby, což je nejvšeobecnější charakteristika amerického občana. Mají je však vycvičeny do patřičného stupně odhodlání a činnosti. nevyrovnatelného na celém světě. Pozorují vítězství rozmach německé armády jako protivník, jenž ví, že se může dát do boje s nejznámějším championem světa. Nejlepší absolventi West Pointu byli jádrem armády, jež před 23 roky vtrhla do Evropy a potřela největší evropskou armádu, již kdy kdo do toho času viděl. Nebude to snadné, učinit tak znovu. Ale dnes West Point se chvěje klidným odhodláním, udělat to opět, až hodina udeří.

Přehled tisku

„Proces v Řiomu“.

Měsíčník „La France Libre“ z dubna 1942. v článku „Výzva Hitlerovi“, pojednává o procesu v Řiomu, který autor označuje jako počátek nového údobí v historii Francie po uzavření příměří. Dne 10. února 1942 v Řiomu Francouzi, nejen obžalování, ale všichni přítomní, nehlédě na jejich postavení, odepřeli podrobiti se německé vůli a rovněž odmítli vzít v úvahu tvrzení o odpovědnosti Francie za válku. Odmítnutí bylo všeobecné a odpor tak důrazný, že v důsledku toho Hitler ve své poslední řeči znovu zaútočil na Francii. Celý svět pochopil význam této události.

Tento proces, který měl podle německých úmyslů prokázat vinu Francie a podle úmyslů vládců ve Vichy vinu Republiky, ve skutečnosti dal obrácením demokracie poprvé po řadě měsíců možnost, veřejně promluvit a obvinít Německo a jeho spolupracovníky. Z obžalovaných stali se žalobci. Němci, zklamání a zuřiví, požádali vládu ve Vichy, aby zamezila tyto veřejné debaty, od nichž očekávali, že Francie bude odsouzena Francouzi, ale které

ve skutečnosti jsou svědectvím věrnosti Francouzů k Francii.

Tisk, placený nepřitelem, který proces předem vítal a označoval jej jako největší v historii, změnil v důsledek toho své stanovisko a v několika dnech význam procesu znehodnotil tak, že jej označil jako demokratickou frašku.

Již od prvních dne zasedání byli nestranní pozorovatelé překvapeni a uspokojeni dvěma okolnostmi, a to jednak úsilím soudu, aby proces s obžalovanými, jejichž jednání bylo již předem odsouzeno hlavou státu, byl veden s největší vážností a důstojností, jednak okolností, že v obžalovacím spisu bylo znění „odpovědnost za válku“ nahrazeno zněním „odpovědnost za porážku“.

Tyto dvě věci postačily, aby byl změněn celý význam procesu. Měly za následek, že římský proces se stal svědectvím francouzského odporu. Proti způsobům totalitním byly postaveny národní tradice. Zdůrazňováním nedostatků ve francouz-

ském vyzbrojení bylo ukázáno na nemožnost německého tvrzení o vině Francie na vypuknutí války.

Jak došlo k římskému procesu, vysvětluje autor takto: „Myšlenka vznikla již v údobí bezprostředním po příměří, kdy Laval oznámil v Národním shromáždění ve Vichy, že ti, kteří jsou odpovědní za francouzské neštěstí, budou potrestáni“.

Zvláštním zákonem ze 30. června 1940 byl utvořen Nejvyšší soudní dvůr. Od té doby uplynulo téměř 18 měsíců, než bylo skončeno předběžné šetření. Bylo vylisováno na sto svědků a nahromaděny spousty papírů.

V této době došlo k četným projevům proti konání procesu, jak se strany francouzských právníků, tak i vládních kruhů. Na druhé straně někteří tisk, zvláště pařížský, pod německým tlakem vytrvale vyžadoval potrestání viníků. Poněvadž však bylo možno dosáhnouti odsouzení viníků obvyklými prostředky, bylo použito ústavního aktu č. 7, který se zpětnou platností stanoví odpovědnost bývalých ministrů, vysokých hodnostářů a úředníků, kteří zaujímali svá místa od doby deseti let.

Na základě doporučení politické právní rady, za tím účelem zvlášť ustanovené a složené z politických odpůrců obviněných, maršál Pétain odsoudil k nucenímu pobytu v opevněném místě bývalé ministerské předsedy Bluma a Daladier a generála Gamelina. Bylo velmi těžké naříditi soudní řízení na základě těchto provinění proti těm, kteří již byli pro ně potrestáni jiným způsobem. Právníci však vytvořili právníkou teorii, která dokazovala, že třeba rozlišovati potrestání, vyložené hlavou státu, od trestu normálního, stanoveného trestním zákoníkem a vyměřeného pravidelnými soudy.

Kromě toho generální prokurátor zdůrazňoval, že doporučení politické právní rady a rozhodnutí hlavy státu pro ně neplatí.

Šel dokonce ještě dále a prohlásil, že po studiu obžalovacích spisů nenabyl přesvědčení o vině obžalovaných.

To, co postacilo politické právní radě a hlavě státu, nepostačí pro svědomí soudce.

Tak došlo k procesu. Před jeho zahájením bylo slavnostně prohlášeno, že obraně obžalovaných nebudou činiti žádné obtíže. A skutečně obžalovaní měli v Římu úplnou volnost při svých obhajobách, vyjímaje případy, kdy napadli Německo. I tehdy je prezident soudy nechal mluvití určitou dobu, než prohlásil, že jednání bude vedeno za uzavřenými dveřmi. Téměř všichni francouzský tisk vyjádřil své uspokojení nad tím, že právo obžalovaných na obranu bylo respektováno.

Římský proces, konaný v plné válce, kdy dvě třetiny země jsou obsazeny, přesvědčivě dokazuje, k úžasu Němců a k obdivu světa, že francouzské národní svědomí dbá, aby právo bylo nedotčeno.

Již uplatnění zásad, které německí novináři nazývají parlamentními metodami, pobouřilo německé pozorovatele. Tito však porozuměli, že proces o odpovědnosti za porážku je nevyhnutelně a bezpochyby úmyslně namířen proti Třetí říši a novému pořádku.

Všichni Francouzi, vyjma těch, kteří píší v Paříži pod německým diktátem, odmítají soud, který měl rozhodnouti o vině na odpovědnosti za válku, právě tak, jako odmítají nový pořádek. Přijmou první znamenají přijmou i druhý. V případě, že by Francie uznala, že neměla čeliti zbraněmi německým ambicím, přiznávala by tím zároveň Německu právo organisovati Evropu podle své vůle. Naopak v případě, že Francouzi veřejně doznají nedostatečnost ve svém vyzbrojení, dokáží tím

zároveň svoji nevinu, poněvadž nevyzbrojená země nemůže čeliti válku.

Když obžalovaní vypověděli to, co si všichni Francouzi myslí, t. j., že jediné Německo je odpovědné za válku, stali se mluvčími celé země. Francouzská jednota proti Hitlerovi byla vytvořena.

Tato jednota však byla porušena stranickými vášněmi, jakmile Francouzi hledali mezi sebou osoby, odpovědné za katastrofu.

Vládní kruhy ve Vichy měly v úmyslu odsouditi předcházející režim.

Podle vyjádření Maršála Pétaina bylo třeba zasáhnutí zároveň s osobami způsoby, zvyky a režim.

Avšak lidé nového režimu měli důležité postavení i v režimu předcházejícím.

Při vyšetřování a pak ve veřejných debatách naráželo se velmi často na osoby, které náležely jak Třetí republice, tak Národní revoluci a to v první řadě na maršála Pétaina.

Bylo tedy třeba pro vedení procesu dáti takové pokyny, aby maršál Pétain a vojenští velitelé byli do věci zatažováni co nejméně.

Z toho důvodu obžaloba zasahuje jen do r. 1936, poněvadž v r. 1934 maršál Pétain byl ministrem války. Z téhož důvodu bylo rozhodnuto zabývat se pouze otázkou nedokonalé válečné přípravy a ne způsobem vedení operací. Proto při žádné příležitosti nebylo jednáno o doktríně použití prostředků franc. hlav. štábu.

I v podrobnostech možno viděti neklid a obavy u lidí, kteří byli pověřeni výsledkem a soudem. Text zprávy, podané maršálu Pétainovi politicko-právní radou, shoduje se nápadně s obžalovacím spisem. V obžalovacím spisu jsou však některé žalovatelné věci vynechány. Na příklad schází obvinění, že nebylo dostatečně zajištěna obrana franc. hranic. Stalo se tak proto, poněvadž rozhodnutí neprodužovati Maginotovu linii až k moři bylo podporováno samotným maršálem Pétainem.

Rovněž zmizela výtka, že nepřátelský vpád byl usnadněn tím, že bylo dovoleno vstoupiti na franc. území statisícům Španělů a jejich vůdcům. Soudcové odmítli zabývat se tímto čistě politickým obviněním, které vytýkalo předsedovi vlády, že jednal lidsky.

Proces, již tím změněný ve své koncepci, se změnil ještě více odmítnutím generála Gamelina brániti se. Ať již měl generál Gamelin jakýkoliv důvod k mlčení, výsledek toho byl, že armáda zůstala stranou procesu.

Obžaloba viní bývalého ministerského předsedu Daladier z nedostatků ve vyzbrojení a Bluma z důsledků, které měly sociální zákony na válečnou výrobu.

Z toho vyplynuly dvě řady polemik a to technických, týkajících se materiálu, který byl k dispozici, který byl objednán a kterého bylo zapotřebí, jednak o politických následcích politiky Lidové fronty.

Že francouzské vyzbrojení v porovnání s německým bylo nedostatečné, je nepopíratelným faktem, vylučujícím jakoukoliv polemiku. Podle oficiálních údajů zasadilo francouzské letectvo 10. května 1940 do boje 500 moderních letounů proti 5.000. I když se vezmou za podklad čísla vyšší, udávaná ministrem letectví Guy La Chambre, zdrcující nepoměr zůstává.

Protiletadlové dělostřelectvo, vyzbrojené 75mm dělem, nepostačovalo jak hodnotou, tak i množstvím. 90mm děla, mnohem dokonalejší, počala se vyráběti seriově až na jaře r. 1940.

Nebylo dosti rychlopalných 25mm protiletadlových děl proti letounům v nízkých výškách. Rovněž scházela 25mm protitanková děla. Z nejnovějšího

č. 5/42
vzoru, 47mm protitankového děla bylo u jednotek v září 1939 pouze několik tuctů.

Pokud jde o tanky, nebyla francouzská podhradnost tak velká. V květnu 1940 franc. armáda měla 3.500 moderních tanků, nepočítaje ani určitý počet výborných tanků vzoru B2, v této době jedny z nejlepších, o nichž se oficielní výkazy vůbec nezmiňují.

Obžalovaní ke svojí obraně diskutují o číslech obžaloby, dodaných hlavním štábem, a snaží se dokázat, že uskutečnění výzbrojního programu nebylo citelně opožděno. Rovněž tvrdí, že nebyl zcela využit veškerý materiál, který byl k dispozici. Daladier zdůrazňuje, že plán, který našel v ministerstvu války v době, kdy se ujal jeho řízení v r. 1936, předvídal 1.600 tanků ve všeobecné mobilisaci a že byl to on, který nařídil zvýšiti tento počet na 2.600.

V otázce protitankových děl došlo k velmi dlouhé debatě. Obžaloba uvádí, že hlavní štáb žádal o dodávku 8.000 děl, ale pouze 3.800 jich bylo dodáno do září 1939. Proti tomu Daladier namítá, že r. 1936 bylo 1.280 protitankových děl a v květnu 1940 počet 25mm protitankových děl vyrostl na 6.000. V květnu 1940 z předvidaného počtu 2.000 protitankových děl 47mm bylo vyrobeno 1.000, takže prostředky dovozovaly vybavit každý kilometr fronty 10 protitankovými děly.

Na poukaz obžaloby, že v září 1939 bylo 80.000 min pro pěchotu místo předvídaných 450.000, Daladier odpovídá, že nedostatek byl do značné míry vyrovnán k. r. lednu 1940, kdy jejich počet dosáhl 350.000.

Se zřetelem na tyto vážné nedostatky, které uznal i Daladier, žádali obránci obžalovaných, aby bylo zjištěno, komu připadá odpovědnost.

Nebylo-li dosti těžkého dělostřelectva, Daladier přičítá chybu hlavně technikům, kteří se včas nedohodili na vhodných vzorech. Vycházela-li první 47mm protitanková děla z továren až na začátku války, stalo se tak proto, že odborníci dávali dlouhou přednost 25mm dělu. Byl-li protiletadlový materiál nedostatečný, obžalovaní namítají, že vojenští odborníci dlouho nedůvěřovali účinnosti pozemní protiletadlové obrany.

Šlo-li o jakékoliv nedostatky ve výrobě v době míru, nebyly způsobeny zmírněním válečného průmyslu a ministerský předseda nebyl za ně přímo odpovědný. Obžalovaní přecházejí pak sami do útoku a tvrdí, že není možno zjistiti příčiny vojenské porážky, aniž byly podrobeny rozboru podmínky pro vedení operací a činnost těch, kteří je řídili.

Daladier poukazuje na to, že maršál Pétain byl proti prodloužení Maginotovy linie až k moři a proti opevněním v Ardennách. Nevěděl, že by tanky a letectvo mohly změnit vývoj bitvy.

Hlavní štáb zaujal zamítavé stanovisko k organizaci pancéřových divízi, za operací rozptýlil své tanky, učinil špatné dispoziční pro uclnění prostředků a použil v nejdůležitějších prostorech vojsk, méně hodnotných a početně nedostatečných.

Bývalý ministerský předseda Blum se rovněž bránil protiútokem.

Obžaloba mu hlavně vytýká sociální zákonodárství z r. 1936 a jeho slabost vůči revolučnímu vlnění. Blum nato odpovídá, že sociální zákony byly pořadovány celou zemí a byly schváleny oběma sněmovnami. V případě, že by dal vykliditi silou dělnictvem obsazené továrny, došlo by ke vzburčení a prolévání krve, čímž by byla národní obrana

mnohem více ohrožena, než zpožděním ve výrobě, způsobeně jakýmkoliv sociálními zákony.

Blum podrobuje dále kritice strany krajní pravice, které byly z části odpovědné za vnitřní rozbroje, jež značně přispěly k ochromení země.

V politických rozpravách, které se v důsledku toho vyvinuly, obžalovaní hájí republikánský režim a útočí na nový, zrozený z kapitulace a spolupráce s nepřítelem. Němečtí korespondenti sledují proces velmi pozorně. „*Völkischer Beobachter*“ o něm píše: „Překvapuje jednodušnost, s níž Francouzi projevují svoji lítost nad tím, že neměli více zbraní, i jejich jednotné přesvědčení, že Německo zůstalo nepřítelem. Když Daladier uváděl soudcům obdiv vzbuzující počet vydaných miliard a vyrobených děl, zdálo se, že se tvoří kol jeho hlavy aureola slávy“.

Autor k tomu dodává: „Německý novinář, který od procesu očekával odsouzení politiky Richelieu, obnovené Třetí republikou, která byla hlavní příčinou francouzského neštěstí, slyší důvody člověka, který není již obžalovaným, bránícím se proti těžkým výtkám, ale mluvčím celého národa, který si nechce vyčítat proto, že vydal tolik miliard na zbrojení, ale že na ně nevydal více. Když Daladier zvolal: „Nikdo nevydal na vyzbrojení Francie tolik miliard a jsem na to hrdý“, bylo celé shromáždění dojata. Když Daladier připomenul budoucí armádu, která opět obnoví velikost Francie, myšlenky všech Francouzů byly opět sjednoceny vůlí po boji a v nepřítelství proti Německu, francouzská jednota se znova vytvořila, nehlédě na stranické spory“.

Článek dále pojednává o tom, jaký ohlas měl římský proces na francouzské veřejné mínění a v cizině.

Zprávy německých a neutrálních pozorovatelů shodují se v tom, že časová slova „svoboda a národní velikost“ působila mocně na Francouze a že obžalovaní svojí odvahou, kterou projevili při soudním pojednávání, získali úctu celého francouzského národa.

Především všichni Francouzi byli šťastni, že obžalovaní obvinili Německo a že proces jim dal k tomu příležitost. Lidové vrstvy nepřijali oficiální názor nového režimu, podle něhož sociální zákony byly hlavní příčinou porážky. Rovněž nesouhlasili s tím, aby osoby a skupiny, stavící se nepřátelsky proti dalšímu vedení války a často podezřelé ze styku s nepřítelem, se staly soudci.

Francouzské veřejné mínění konečně nesouhlasí s tím, aby pod záminkou stíhání chyb, jichž se dopustili někteří jednotlivci anebo které byly způsobeny špatnou působností některých úřadů, byl odsuzován režim svobody a nastolen totalitní režim.

Průběh procesu byl pro Německo velkým zklamáním. V případě, že by bylo odsouzeno vypovězení války r. 1939, znamenalo by to velkou pomoc pro německou propagandu. Německo po 20 let nařikalo a protestovalo proti mírové smlouvě, která je činilo odpovědným za poslední válku. Čím dále trvá nynější válka, tím více musí Göbbels usilovat o to, aby přesvědčil německý národ o tom, že válka byla Třetí říši vnucena.

Římský proces byl prozatím přerušen a nedá se ještě předvídati, jaké bude konečné rozhodnutí vlády. Bude v procesu pokračováno s vyloučením veřejnosti anebo bude proces vůbec zastaven? Kterékoliv z těchto rozhodnutí bude Francouzi považováno za porážku vlády. Římský proces byl s německého hlediska měřítkem francouzské vůle spolupracovati na vybudování nového pořádku, ale jeho průběh jasně dokázal, že tato vůle neexistuje.

5/42
O. Miške: „Blitzkrieg“.

Němci využili občanské války ve Španělsku k praktickému vyzkoušení nových vzorů zbraní, zejména letectva a tanků, jakož i ověření si jich použití pro svou novou vojenskou doktrinu — Blitzkrieg. V průběhu této války bylo možno pozorovat postupně zlepšování a přibližování se v praxi teoretickému pojetí Blitzkriegu tak, že poslední Frankovy operace byly skutečnou novou německou doktrinou v praxi, třebaš menšího rozsahu. Západ, zejména Francie, přehlížel zkušenosti ze Španělska a proto o tom není bohatá literatura. Tento nedostatek v anglické publicitě pokusil se zmenšit československý autor — důstojník — vydáním knihy výše uvedeného názvu v anglickém jazyku.

Autor knihy byl účastníkem občanské války ve Španělsku na vládní straně a zblízka bystře pozoroval postupně zlepšování německého vedení operací na Frankovy straně. Ve svém obsažném díle nejdříve seznamuje čtenáře — i vojenského laika — velmi jasně a názorně s podstatou nové německé válečné doktriny. Dále se obírá podrobně organizací divízi tankových a letectva, jež tvoří hlavní zbraň Blitzkriegu, při čemž však všimá si též dostatečně i jiných zbraní a služeb nezbytných pro zdárný průběh rychlé ofensivy.

Velmi důkladně a jasně je vysvětlena důležitost přípravy a potřeba školeného štábu a kontrolních orgánů pro přesun vyšších jednotek, který nutno provést rychle, aby se dosáhlo základního prvku úspěchu operace, t.j. překvapení protivníka.

Další kapitoly pojednávají o provádění útoku a

o úloze jednotlivých zbraní při tom. Z nich je vidět, jak důkladný musí být nácvik spolupráce mezi jednotlivými zbraněmi a jak velitelé jednotlivých útočných skupin musí být soběstační, samostatní a iniciativní, aby spád operací byl rychlý. Jedině udrželi-li si útočná vojska stále rychlé tempo útoku, zaručují to další nezbytnou podmínku zduaru operace.

Pro výše uvedené kapitoly autor měl dostatek materiálů z průběhu německých blitzových útoků, jak ze Španělska tak i z této války. Na základě montování a průběhu útoku Miške snaží se v následujících kapitolách sám vyřešit nejjednodušší způsob obrany proti nové německé doktríně. Zdá se, že při tom čerpal též ze svých zkušeností španělských z poslední doby. Autor dokazuje, že pro úspěšnou obranu je nutno mít stejné organizované a vybavené jednotky jako útočník a že blitzkrieg lze úspěšně porazit zase jen protiblizem. Příprava, spuštění a řízení takové protiofensivy je podána přesvědčivě a jasně.

Knihy je uceleným dílem, dané thema osvětluje do potřebných podrobností pro pochopení i laika, čímž autor ukazuje, že plně pronikl a pochopil jádro nesnadného problému. Jasně podání nesnadné látky je další předností studie.

Autor svojí prací dokázal, že studoval vývoj moderního válečnictví a zejména německou novou vojenskou doktrinu tak, že bystře pochopil její podstatu a dospěl k závěru, jak výhodně ji čelit. Takových vojáků naše armáda nemá a nebude mít nikdy nazbyt. Bylo by si ze srdce přát, aby kniha stala se habituační prací autora k jeho činné službě v československé armádě.

Antoni Błoński: „Vracíme se na Odru“.

Autor v obsažné studii, opíraje se hlavně o bohatý historický materiál, navrhuje připojit k Polsku převážnou většinu Východních Prus (zbytek měl by připadnout Litvě), Západní Pomořany, Pruské Slezsko a část bývalé Lužice. Tím by polský stát získal na severu široké hranice, přirozeně opřené o moře Baltské. Na západě Polsko sahalo by po dolní tok Odry, říčku dolní Bobr a Kvisu Lužickou, t.j. navrhovaná hranice vedla by od středu našeho oblouku frýdlandského výběžku téměř přímo na sever k Odře a pak po jejím toku až do moře. Tím i západní hranice Polska opřela by se z větší části o mohutnou přírodní překážku, jakou je dolní tok Odry, a ve zbývajících částech, asi v délce 120 km, navazovala by nejkratší cestou na hranice ČSR, opřené o hory Jizerské a Krkonoše.

Polsko uskutečněním návrhu zbavilo by se dvojího strategického obchvatu německého a to severního z Východních Prus a jižního z Pruského Slezska. Společná hranice s Německem z dřívějších 1.912 km klesla by všeobecně na přímku asi 400 km dlouhou; při tom delší část nové hranice byla by přirozená — výtečná obranná posice na Odře —, takže zbytek, asi 120 km, dal by se snadno uměle opevnit.

Ve Východních Prusích v r. 1933 bylo 2.356.000 obyvatel, v Západních Pomořanech kolem 1.800.000. V obou zemích obyvatelstvo je převážně zemědělské, na 1 km čtvereční připadá jen asi 57 osob. Pruské Slezsko je však ze značné části velmi přimyslové a i zemědělsky bohatší, takže počet obyvatelstva před touto válkou na uvažovaném území odhadují asi na 8 milionů lidí. V uvedených zemích žijí početné polské menšiny, zvláště v dřívějším polském pohraničí. Autor navrhuje vystěhování německého živilu z uvažovaného území do Německa a uprázdněné krajiny osídlit Poláky, jejichž dosud v cizině, jichž počet odhaduje na 8 milionů.

Forma státu a průběh hranic je problémem především politickým. Avšak vojáci jsou povoláni

hranice bránit a jsou zodpovědní za ubránění státu za války. Je jisté, že autorův návrh je maximální ideální polský požadavek, politicky velmi nesnadný. Vojenské problémy nevypálí se řešit maloryse, polovicitě a kompromisně. Naopak, úspěch má vždy řešení velkorysé, radikální a jednoduché. Z hlediska čistě vojenského, navrhované nové polské hranice jsou takovým velkorysým vojenským řešením, kterým by Polsko získalo rozsáhlé hranice přirozené.

Jako čs. voják musím souhlasit s autorovými východními hranicemi Německa. Zdůraznil bych při tom ještě, že pro Německo ztráta uvedených zemí byla by jen dobrým výchovným prostředkem pro budoucnost, aby příště netoužilo po cizím území. Trestat zloděje tím, že se mu zabráni ukrást jen cizí majetek, není trestem. Německo, které tolik lácní po cizím území, možno citelně potrestat jen ztrátou jeho vlastních zemí, nejlépe autorem uvažovaných. A navrhované země nejsou od nepaměti německé. Od 9. století slovanský živel stále ustupuje před Němci na východ, nynější válka zase měla radikálně posunout národnostní hranice v tomto směru. Bylo by proto jen spravedlivé, aby po tak dlouhé době ústupu slovanský živel konečně jednou přešel do ofensivy. Nyní by si toho tím spíše zasloužil, že v této válce vítězství nad Německem vyžádá si tolik slovanských životů.

Z čistě čs. vojenského hlediska vítal bych však myšlenku, kterou projevil v r. 1923 prof. Grabski a v r. 1926 polský anonym, aby odstranění německého nebezpečí z Pruského Slezska bylo řešeno za spolupráce čs. národa, jak autor se o tom zmiňuje ve svém vyličení vývoje uvedené otázky. Naše účast mohla by usnadnit řešení též otázky politické. Kromě toho v rámci rozsáhlého přesídlování obyvatelstva mohla by se při tom i vhodně vyřešit otázka těšínská mezi ČSR a Polskem. Společný územní zisk obou států na úkor Německa sesílil by spojevnosti mezi oběma národy, které státně sesíleny a sjednoceny v případné válce spíše by mohly odolat takto zeslábnému Německu.